

สภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2
The Condition of Academic Administration in the New Normal of
Schools under the Office of Nonthaburi Primary
Educational Service Area 2

ชุติมณฑน์ ใจศิริ

นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: chutimonjaisiri@gmail.com

ระติกรณ์ นิยมะจันทร์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: dr.ratikorn@gmail.com

ศิริรัตน์ ทองมีศรี

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: sirirat.t@pnru.ac.th

Chutimon Jaisiri

Student, Educational Administration, College of Teacher Education,

Phranakhon Rajabhat University

Ratikorn Niyamajan

Lecturer, Educational Administration, College of Teacher Education,

Phranakhon Rajabhat University

Sirirat Thongmeesri

Lecturer, Educational Administration, College of Teacher Education,

Phranakhon Rajabhat University

(Received: November 1, 2021; Revised: November 21, 2021; Accepted: November 30, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่
2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และ
3) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร

และครู จำนวน 317 คน จากการคำนวณและสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 แปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2) ผลเปรียบเทียบสภาพการบริหารงาน วิชาการในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และ 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการวางแผนร่วมกันและกำหนด แผนการดำเนินการให้ชัดเจน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการควรให้ผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจถึงความสำคัญและร่วมกันวางแผนระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ด้านการแนะแนว ควร ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ฐานวิถีชีวิตใหม่

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study school academic administration based on the New Normal, 2) to compare school academic administration based on the New Normal, and 3) to study the guidelines of school academic administration based on the New Normal under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. The samples consisted of 317 educational personnel and teachers who were involved in academic administration under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instruments used in this study were a 5-level rating scale questionnaire with a 0.98 confidence value, and the interview forms of school academic administration based on the New Normal under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. The descriptive statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and content analysis.

The results showed that 1) overall and parts of school academic administration based on the New Normal conditions under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest level were: the internal quality assurance system and educational standards, educational measurement and evaluation, and transfer of grade and education supervision. The lowest level aspect was research for education development in schools. 2) the result of comparing school academic administration conditions based on the New Normal under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2 classified by school sizes found that they were not different, and 3) the guidelines of school academic administration based on New Normal under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2 in terms of research for improving the quality of education in school, there should be more cooperative planning and clear setting plans. In terms of promoting the community to strengthen academics, the stakeholders should understand the importance of and plan together between the school and the community. In terms of guidance, they should be carried out continuously and systematically.

Keywords: academic administration of educational institutions, based on New Normal

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างรวดเร็วตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวดที่ 4 แนวทางจัดการศึกษามาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคคล เตรียมความพร้อมคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) ได้กล่าวว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานของการจัดการศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่ง หากประเทศไทยต้องก้าวไปสู่สังคมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และเอื้อให้ประชาชนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและสมรรถนะ เพื่อที่จะบรรลุศักยภาพและตอบสนองความต้องการของตนเองอีกทั้งก่อให้เกิดประโยชน์

กับประเทศชาติ ดังนั้นนักเรียนทุกคนจึงควรได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นเลิศ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาของระบบการศึกษาไปสู่ระบบการศึกษาที่มีศักยภาพสูง ดังนั้นจึงมีการกำหนดนโยบายการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้เป็นกลไกในการสร้างคนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ปวงชนชาวไทยมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่อย่างไทยในสังคมโลกอย่างเป็นสุข รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติให้ก้าวหน้า มั่นคง สมดุล และยั่งยืน โดยให้ผู้ผ่านการศึกษา มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะสำคัญดังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยที่กำหนดไว้ การปฏิรูปการศึกษารอบสอง (พ.ศ.2552-2562) ได้เน้นเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ เรื่องคุณภาพการศึกษา โอกาสทางการศึกษาและการมีส่วนร่วม โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู เนื่องจากครูเป็นปัจจัยสำคัญไปสู่คุณภาพของผู้เรียน จะให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการศึกษาและผลักดันการศึกษา การเรียนรู้ไปตลอดชีวิต

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 39 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้นการที่ครูจะสามารถส่งเสริมผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาในการบังคับบัญชา ในการบริหารและการจัดการศึกษาแต่เดิมมีการบริหารจัดการแบบรวมอำนาจอยู่ที่ศูนย์กลางซึ่งเป็นไปตามระบบบริหารราชการแผ่นดิน ต่อมาเพื่อเป็นการพัฒนาจึงมีการกำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เน้นให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป สู่เขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทำให้การดำเนินการมีการคล่องตัวมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการควบคุมดูแลได้โดยตรง (สมกิต บุญยะโพธิ์, 2555) กระบวนการบริหารในการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ มีกลยุทธ์ การบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่มีผลต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

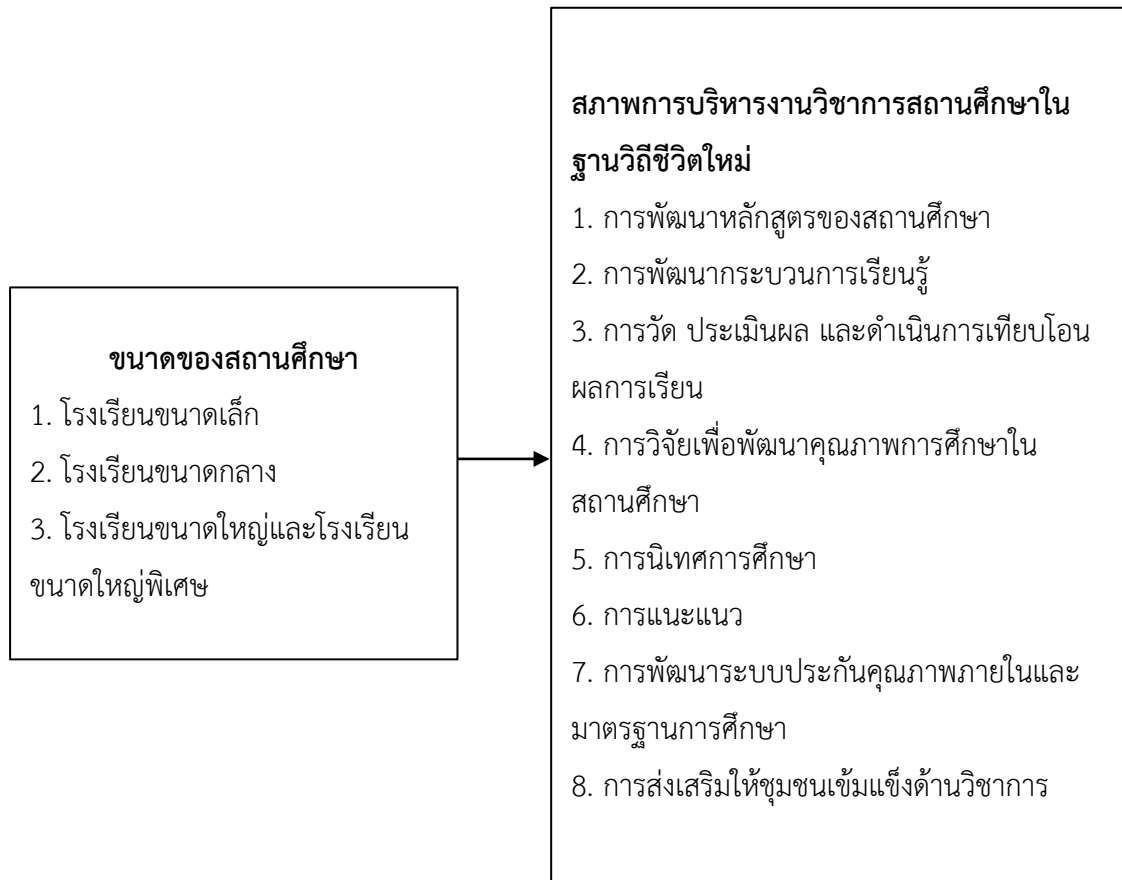
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษามีขอบข่ายความรับผิดชอบดูแล สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาที่ 2 ของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย และอำเภอบางกรวย มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 63 แห่ง ซึ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 11 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 39 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 12 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน มีบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกันตามพื้นที่ที่ตั้งของสถานศึกษารวมทั้งขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน จึงทำให้การบริหารงานภายในสถานศึกษามีความแตกต่างกันด้วย ในปี พ.ศ.2563 มีการ

จัดการศึกษาที่แตกต่างจากเดิมเนื่องจากเกิดสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน ประกาศเลื่อนการเปิดภาคเรียน ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสืบเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่อซึ่งสามารถแพร่กระจายผ่านสารคัดหลั่งผ่านการสัมผัสได้ เพื่อให้มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนดมาตรการให้สถานศึกษาได้ปฏิบัติสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ เป็นการกำหนดสถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติให้ครบถ้วน 20 ข้อ ตามมาตรการที่กำหนดโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563) เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษาได้ การบริหารงานในสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงสำคัญยิ่ง โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้ให้นิยามศัพท์ New Normal หรือความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนเป็นแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ เกิดจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 ที่มีการติดต่อกันแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนทำให้เกิดความสูญเสียจากการป่วยและล้มตาย จึงมีการกำหนดมาตรการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตให้สอดคล้องและป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ให้คุ้นชินและเป็นปกติ ด้วยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันนั้น โดยปกติมีการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน แต่ด้วยจากสถานการณ์ข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวมีผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำนวน 1,523 คน ตัวอย่างจำนวน 317 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) และได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ผลการสุ่มได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	11	115	44
ขนาดกลาง	39	278	87
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	13	730	186
รวม	63	1,523	317

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 สอบถามระดับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โดยมีทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การแนะแนว 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์หลังจากได้ข้อสรุปของระดับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 แล้วจึงนำด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยกำหนดประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์เพื่อรับทราบสภาพปัญหา การแก้ไขและแนวการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. นำแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือการวิจัยไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ หรือค่าดัชนี IOC ผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.73
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วและปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วไปเก็บตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 ราย แล้วนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ

แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ผลเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scales) ลักษณะของแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scales) โดยมีเกณฑ์การแบ่งความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานวิชาการที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานวิชาการมาก
3	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานวิชาการปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานวิชาการน้อย
1	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

นำผลสัมภาษณ์ ข้อคิดเห็น และแนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ทั้ง 8 ด้าน

การบริหารงาน วิชาการ	โรงเรียนขนาดเล็ก				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ				รวม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่
ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	4.75	0.37	มากที่สุด	2	4.25	0.68	มาก	4	4.12	0.86	มาก	4	4.20	0.79	มาก	4
ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	4.48	0.31	มาก	5	4.17	0.60	มาก	7	4.10	0.83	มาก	5	4.14	0.73	มาก	5
ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	4.73	0.37	มากที่สุด	3	4.35	0.89	มาก	3	4.18	0.76	มาก	2	4.27	0.81	มาก	2

ตารางที่ 2 ระดับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ทั้ง 8 ด้าน (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการ	โรงเรียนขนาดเล็ก				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ				รวม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	4.32	0.56	มาก	6	4.15	0.58	มาก	8	4.03	0.78	มาก	8	4.09	0.70	มาก	7
ด้านการนิเทศการศึกษา	4.58	0.47	มากที่สุด	4	4.38	0.56	มาก	2	4.15	0.68	มาก	3	4.26	0.64	มาก	3
ด้านการแนะแนว	4.31	0.53	มาก	7	4.18	0.60	มาก	6	4.09	0.74	มาก	6	4.14	0.68	มาก	5
ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา	4.88	0.20	มากที่สุด	1	4.40	0.64	มาก	1	4.44	2.16	มาก	1	4.44	1.65	มาก	1
ด้านการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ	4.00	0.45	มาก	8	4.22	0.62	มาก	5	4.05	0.76	มาก	7	4.11	0.70	มาก	6
รวม	4.51		มาก	1			มาก	2			มาก	3	4.21		มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ของ โรงเรียน
ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวรี เขต 2 ทั้ง 8 ด้าน ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 4.21 อยู่ในระดับการบริหารวิชาการมาก โดยมีคะแนน
เฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x}$ =4.51) ขนาดกลาง ($\bar{x}$ =4.26) ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ
($\bar{x}$ =4.14) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายด้านของโรงเรียนแต่ละขนาดมีผลดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก
($\bar{x}$ =4.88) มีคะแนนด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x}$ =4.88) มาก
ที่สุด อันดับ 2 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x}$ =4.75) อันดับ 3 ด้านการวัด ประเมินผล
และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x}$ =4.73) อันดับ 4 คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}$ =4.58) อันดับ 5
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x}$ =4.32) อันดับ 6 ด้านการพัฒนาระบบการ
เรียนรู้ ($\bar{x}$ =4.48) อันดับ 7 ด้านการแนะแนว ($\bar{x}$ =4.31) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้ม
ีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{x}$ =4.00)โรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{x}$ =4.26) มีคะแนนด้านการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x}$ =4.40) มากที่สุด อันดับ 2 คือ ด้านการนิเทศการศึกษา
($\bar{x}$ =4.38) อันดับ 3 ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x}$ =4.35) อันดับ 4 ด้าน
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x}$ =4.38) อันดับ 5 โรงเรียนขนาดกลาง ด้านการส่งเสริมชุมชนให้ม

ความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{x}=4.22$) อันดับ 6 ด้านการแนะแนว ($\bar{x}=4.18$) อันดับ 7 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.17$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x}=4.15$) โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีคะแนนด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x}=4.44$) มากที่สุด อันดับ 2 คือ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x}=4.18$) อันดับ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}=4.15$) อันดับ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x}=4.12$) อันดับ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.10$) อันดับ 6 ด้านการแนะแนว ($\bar{x}=4.09$) อันดับ 7 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{x}=4.05$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x}=4.03$)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2.045	2	1.023		
ภายในกลุ่ม	94.970	267	.356	2.875	.058
รวม	97.015	269			

จากตารางที่ 3 พบว่า จากการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ได้ระบุไว้ โดยเป็นการวิเคราะห์เฉพาะภาพรวม หากวิเคราะห์รายด้านอาจจะได้ผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

แนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 จากการนำผลการศึกษาศภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โดยเลือกด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด 3 อันดับ มาใช้เป็นประเด็นในการสัมมนา ทำให้ได้

แนวทางส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ดังนี้

1. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - 1.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูผู้สอน
 - 1.2 มีแนวทางการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน
 - 1.3 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อหาวิธีการปรับปรุง แก้ไข การจัดการเรียนการสอน
 - 1.4 นำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
 - 1.5 ดำเนินการติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 2.1 โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 2.2 มีแนวทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันศาสนา
 - 2.3 ดำเนินการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ชุมชน
 - 2.4 มีการประเมินผล ติดตามและพัฒนากการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการแนะแนว
 - 3.1 ผู้บริหารและครูมีการวางแผนและพัฒนาระบบการแนะแนว
 - 3.2 ดำเนินการแนะแนวอย่างเป็นระบบ
 - 3.3 ส่งเสริม ประสานงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 3.4 มีแนวทางในการช่วยเหลือผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ภาพรวมทั้ง 8 ด้าน การบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณใด การบริหารงานวิชาการก็ยังคงเป็นสิ่ง

สำคัญในการดำเนินการของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัทพร อูระงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการมีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ ฮาลีเม๊ะ เอ็งปียา (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ซึ่งมีภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 8 ด้านได้ผลดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็นด้านที่นำมาดำเนินการในส่วนของการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลของงานวิจัยของ นภาพร สุทรวงศ์ (2561) เรื่องสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการวางแผนใช้หลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาตามที่ได้ศึกษาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งผู้บริหารและคณะครูมีการร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติ ทักษะ ที่เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงบริบทสังคม ซึ่งมีการดำเนินการครบในขณะที่อยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้สถานศึกษาโดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมาก ทั้งนี้ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้สถานศึกษาเป็นสิ่งที่ดำเนินการต่อเนื่องกับด้านการพัฒนาหลักสูตรจึงทำให้ผลการดำเนินการที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งงานวิจัยของ ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ จากการศึกษาส่วนที่มีการดำเนินการและได้คะแนนมากที่สุด คือ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง พัฒนาให้ครูมีทักษะในการใช้การจัดการเรียนการสอนหลาย ๆ รูปแบบและหน่วยการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีการวางแผนร่วมกันในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ผ่านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระฯ และหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี

3) ด้านการวัดและประเมินผล โดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ของครู และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะต้องมีการดำเนินการอย่างชัดเจนและเคร่งครัดไม่ว่าจะอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา

2019 ก็ยังคงต้องดำเนินการตามขั้นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา สีเงิน (2559) วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ซึ่งพบว่าการวัดและประเมินผลเทียบโอนเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญ ทั้งนี้จากการศึกษาจะเห็นว่า การดำเนินการติดตามผลของการแก้ไขและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีคะแนนมาเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญต่อการวัดและประเมินผลรวมถึงการดำเนินการ มีกระบวนการตรวจสอบ นำผลมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไข ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน แต่ในการวางแผนการวัดผลประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงนั้นมีคะแนนอยู่ในลำดับสุดท้าย ถึงแม้จะมีความสำคัญมากก็ตาม

4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยมีการบริหารวิชาการในระดับมาก เนื่องจากการการวิจัยในชั้นเรียนที่จัดทำโดยครูผู้สอนที่ต้องการหาวิธีการปรับปรุง แก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดการศึกษาของตนเอง จึงเป็นสิ่งที่ยังคงสภาพของการดำเนินการไว้ ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในรูปแบบของการวิจัย 5 บท หรือวิจัยหน้าเดียว ถึงแม้จะมีคะแนนเฉลี่ยระดับมาก แต่เป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเป็นด้านที่ควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา สีเงิน (2559) วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด พิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ หากพิจารณารายข้อตามลำดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จะเห็นว่า การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อหาวิธีการปรับปรุง แก้ไข การจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ได้รับความสำคัญมากที่สุด ด้านการวางแผนโดยที่ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูผู้สอน ส่วนการดำเนินการติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการมีแนวทางการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน รวมทั้งการนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ได้รับความสำคัญน้อยที่สุด

5) ด้านการนิเทศการศึกษา โดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมาก ทั้งนี้การนิเทศศึกษานั้นเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เริ่มต้นจากการวางแผนและพัฒนาระบบการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา การมอบหมายหน้าที่ ผู้นิเทศ ผู้ได้รับการนิเทศ ตลอดจนนำผลการนิเทศมาพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินการติดตามผลเพื่อพัฒนาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร สุทรวงศ์ (2561) เรื่องสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเช่นกัน เนื่องจากการจัดประชุมครูเพื่อวางแผนนิเทศภายในโรงเรียน มีการนำผลการประเมินการนิเทศไปพัฒนาการเรียนการสอน มีการวางแผนให้ครูผู้สอนเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ

6) ด้านการแนะแนว โดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมาก เนื่องจากการที่ด้านการแนะแนวนั้นมีแนวทางในการช่วยเหลือผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตมากเป็นลำดับแรก ส่วนของผู้บริหารและครูนั้นมีการวางแผนและพัฒนาระบบการแนะแนว มีการส่งเสริม ประสานงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีการจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินการแนะแนวอย่างเป็นระบบ จากการศึกษาด้านการแนะแนวมียกคะแนนเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มที่น้อย ถึงแม้จะมีภาพโดยรวมและผลรายข้ออยู่ในระดับมากทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัทพร อูระงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า มีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนว

7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ การร่วมกันดำเนินการพัฒนา จัดทำแผนงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาในโรงเรียนให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบมีการวางแผนและดำเนินการที่มีผลชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและสร้างคุณภาพการจัดการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่เปรียบเสมือนข้อบังคับสำหรับสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการตามปฏิทินในทุกปีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา สีเงิน (2559) วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ที่ได้ระบบการบริหารงานมากที่สุดในด้านนี้ เนื่องมาจากเป็นภาระงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรภายนอกในทุกปีการศึกษา โดยเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานของการศึกษา เป็นลำดับแรก ผู้บริหาร คณะครูร่วมกันวางแผนการพัฒนากำหนดแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา การดำเนินการพัฒนางานตามแผน และตรวจสอบประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร สุทรวงศ์ (2561) เรื่องสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญ จึงมีการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

8) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยในภาพรวมมีการบริหารวิชาการในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับท้าย จากประเด็นรายข้อได้แก่ โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีแนวทางการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันศาสนา มีการดำเนินการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ชุมชน การประเมินผล ติดตามและพัฒนาการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ล้วนแต่มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่เห็นถึงความสำคัญในด้านนี้กันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริศนา สีเงิน (2559) วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต

2. ผลเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เฉพาะภาพรวม พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ไม่มีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นภาระงานที่มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียน และเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ ถึงแม้จะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ยังคงต้องจัดทำให้ครบ รวมถึงไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดที่แตกต่างกันก็ต้องมีผลการดำเนินการเช่นกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริศนา สีเงิน (2559) ที่วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจากโรงเรียนต่างขนาดต่อสภาพการบริหารงานวิชาการพบว่าโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า เนื่องจากช่วงเวลาที่ศึกษามีการกำหนดการจัดการศึกษาที่มีข้อจำกัดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ผลการบริหารวิชาการเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับโรงเรียนทุกขนาดที่อยู่ภายใต้สังกัดเดียวกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนควรมีการจัดประชุมเพื่อวางแผนร่วมกัน และกำหนดรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในการจัดทำวิจัย โดยระบุแนวทางที่ชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสำหรับกำกับ นิเทศ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอน จัดอบรมปฏิบัติการเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูผู้สอน ให้ครูวิเคราะห์สาเหตุและสภาพของปัญหาที่พบในชั้นเรียน เพื่อนำมาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ พัฒนาความรู้และความเข้าใจหลักการวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำกระบวนการทางวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน ควรจัดทำเอกสารที่มีรายละเอียดและหลักฐานในการนำมาปรับปรุง แก้ไข การจัดการเรียนการสอน ควรวางแผนร่วมกันในการดำเนินการติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งควรส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูตระหนักถึงการจัดทำ

วิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในส่วนของงานวิจัยของ พูลศิริ สุริยาสัก (2561) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตชด. เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้เสนอแนวทางในลักษณะของวงจรเดมมิ่ง PDCA เริ่มจากการวางแผน (Plan) การลงมือทำ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) ในการดำเนินการด้านการวิจัย

ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ควรใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันศาสนาในวิธีอื่นที่สามารถดำเนินการได้ จัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ชุมชน รวมทั้งใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้ผ่านโซเชียลมีเดียหรือรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้และมีการประเมินผล ติดตามและพัฒนาการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุปว่า ควรส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ควรวางแผนและดำเนินการให้เป็นไปตามที่วางแผนไว้ รวมทั้งทำความเข้าใจในเรื่องของการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ด้านการแนะแนว ควรให้ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นและร่วมวางแผนกับครูในส่วนของ การพัฒนาระบบแนะแนว รวมทั้งควรให้มีการดำเนินการวางแผนและพัฒนาระบบการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ให้ครูผู้รับผิดชอบเข้าใจถึงความสำคัญของการดำเนินการแนะแนวอย่างเป็นระบบ รวมทั้งควรมีการดำเนินการให้เป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ สร้างความสำคัญในการส่งเสริมประสานงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควรจัดรูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาและระหว่างเครือข่ายการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นด้วยรูปแบบการนิเทศออนไลน์ โดยใช้โปรแกรม Zoom, Line และจัดส่งเอกสารทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น E-mail, Facebook, Line เพื่อลดอัตราการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งควรมีการสนับสนุนโรงเรียนขยายโอกาสให้มีการแนะแนวอย่างสม่ำเสมอจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา เนื่องจากเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการศึกษาต่อของนักเรียน

จะเห็นว่าการดำเนินการทั้ง 3 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่ก็มียผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จึงสะท้อนให้เห็นว่า ผลการดำเนินงานยังคงอยู่ในระดับที่เป็นที่ยอมรับได้ แต่อาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการแนะแนว และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการแนะแนว ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการให้ครูที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ และเห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติการด้านดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้ครูได้ดำเนินการและมีผลการทำงานที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารวิชาการในสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
2. ควรเก็บข้อมูล ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการในด้านต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย. (2563). คู่มือการปฏิบัติการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด19. นนทบุรี: คิว แอดเวอร์ไทซิ่ง.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นภาพร สุทธวงศ์. (2561). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปริศนา สีเงิน. (2559). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พูลศิริ สุริยาสัก. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปีการศึกษา 2563. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อัทพร อูระงาม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฮาดีเม๊ะ เอ็งปียา. (2555). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.